

ЛОГІСТИКА В АВІАЦІЇ

Олешко Т.І.

Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Попик Н.В.

ПВНЗ «Європейський університет»

The Article covers specifics of air transportation as well as performance of Ukrainian logistic companies in terms of the war. Main advantages and disadvantages of air logistics have been studied. General trends and prospective development ways within air logistics have been specified.

Авіація - це найшвидший, найбільш якісний і комфортний сервіс доставки вантажів та пасажирів, хоча й має високу собівартість. При цьому високий попит припадає на міжнародні вантажні і пасажирські авіаперевезення.

Звісно, що вантажі доставляються не тільки за допомогою літаків – для цього використовуються всі види транспорту. Проте саме авіадоставка вантажів забезпечує переваги, які є недоступними для всіх інших видів транспортних доставок. Адже за допомогою авіатранспорту можна перевозити найрізноманітніші вантажі, такі як швидкопсувні продукти, негабаритний і великоваговий вантаж, небезпечні хімічні речовини, дорогоцінне каміння, важливі документи тощо. Величезною перевагою є також можливість авіації долати значні відстані і, як наслідок, доступність різноманітних куточків світу.

Логісти транспортних компаній постійно відстежують пропозиції на ринку, слідує сучасним тенденціям, вони підбирають найкращий маршрут, а також намагаються якомога найкращим чином поєднати для клієнта час, ціну та інші умови доставки вантажу. З метою підвищення конкурентоспроможності логістичні компанії пропонують замовнику надання супровідних додаткових послуг, і цим самим максимально полегшують для своїх клієнтів весь процес транспортування товарів.

На ринку пасажирських та вантажних послуг станом до пандемії працювало більше, ніж 30 українських авіакомпаній. Перевезення вантажу або пошти здійснювалося 18 вітчизняними авіакомпаніями. Велику частку перевезень становили чартерні рейси.

24 лютого 2022 року "Украерорух" заклав повітряний простір України для цивільної авіації. Це означало, що будь-які цивільні літаки не могли ані вилетіти з території України, ані пролітати над нею, а ті, що вже були в повітрі, посадили. І до сих пір українське небо для цивільних польотів закрито, і зараз цивільна авіація України переживає, мабуть, найтяжчі часи у своїй історії.

Але незважаючи на повномасштабне вторгнення і закриття повітряного простору над Україною цивільна авіація продовжує працювати. Наші авіакомпанії працюють за межами України. У 2023 році було перевезено 422,1 тис. пасажирів.

На сьогоднішній день динамічний розвиток авіаційної промисловості в світі та зростаючий попит виробничих і сервісних компаній на фахівців з логістики, орієнтованих на авіаційну промисловість, привели до появи спеціальності та спеціалістів з логістики в авіації.

Авіаційні логістики знають правила безпеки авіації, включаючи аналіз авіаційних аварій та специфіку функціонування систем безпеки в аеропортах, як керувати сучасним авіаційним пасажирським і вантажним транспортом, правові аспекти міжнародного повітряного транспорту (пасажирських і вантажних), сучасні навігаційні системи і прогнозування льотних умов з використанням супутникових технологій.

Вони готові працювати в корпораціях української та міжнародної авіаційної промисловості, логістичних групах в аеропортах як внутрішніх так і міжнародних, внутрішніх та міжнародних авіакомпаніях (пасажирські та вантажні), як наземний, чи бортовий персонал, компаніях, які виробляють та експлуатують безпілотні літальні апарати, пунктах контролю безпеки в аеропортах; компаніях, що спеціалізуються на потребах авіаційної промисловості, компаніях, що обслуговують авіаційну техніку, логістичних центрах, військових підрозділах повітряних сил України і логістики повітряного транспорту.

Українські Повітряні Сили протягом війни значно наростили кількість бойових літаків і це відбулося завдяки інженерно-технічному складу, який за будь-яких умов продовжував відновлювати авіацію, та авіаційним логістам. В Україні зараз більше бойових літаків, ніж було до вторгнення. А з відновленням пасажирських польотів після Перемоги потреба в авіаційних логістах значно зростає.

Аналізуючи ефективність логістики авіакомпаній слід звернути увагу на аналіз витрат, пов'язаних лише з виконанням логістичних операцій. До основних витрат авіакомпаній відносяться витрати на

авіа-персонал, паливо, розширення та маркетинг, технічне обслуговування, матеріальні витрати та ремонтні витрати літаків та обладнання, прокат літаків, збори аеропортів, амортизація, тощо .

Щорічно логістичні витрати зростають, що пов'язано з розширенням флоту авіакомпанії, відкриттям нових напрямів та співпрацею з більшою кількістю аеропортів та також підвищенням цін на послуги аеропортів та обслуговування. При цьому слід зазначити, що доходи авіакомпаній також зростають, тому і ріст витрат є цілком закономірним.

Висновки

Авіаперевезення безперечно мають найбільше переваг серед усіх інших перевезень різним транспортом. Адже це є найшвидший та найбільш безпечний спосіб перевезення, як вантажу, так і пасажирів. Іншою важливою перевагою слід визначити можливість авіасполучень у найбільш віддалені куточки світу - менше, ніж за 24 години можна дібратися будь-якої точки світу. Найбільшим недоліком авіаперевезень, як вантажних, так і пасажирських, є їх собівартість та велика ціна для пасажирів. Проте слід зазначити, що на сьогоднішній день і з цим недоліком світова авіація бореться шляхом створення лоу-кост компаній, альянсів тощо.

Авіаційні перевезення є найшвидшим, найбільш комфортним та безпечним способом перевезення пасажирів та вантажів, водночас це найбільш затратний спосіб доставки.

Вважаючи існуючу конкуренцію на ринку авіаперевезень, оновлення авіа флоту є одним з найбільш рентабельних засобів виходу на провідні конкурентні позиції для українських авіакомпаній після відновлення польотів.

Список використаних джерел

1. *Результати роботи Державіаслужби за 2023 рік.* URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3827980-rezultati-roboti-derzviasluzbi-za-2023-rik.html>.
2. *Логістика в авіації.* URL: <https://www.mwsl.com.ua/napriamky-navchannia/lohistyka/stupin-bakalavra/lohistyka-v-aviatsii>
3. *В Україні зараз більше бойових літаків, ніж було до вторгнення – комбруг 7 БрТА.* URL: <https://mil.in.ua/uk/news/v-ukrayini-zaraz-bilshe-bojovuyh-litakiv-nizh-bulo-do-vtorgnennya-kombryg-7-brta/>